

Za našo deco.

Danijel Defoe:

Robinson Crusoe

(Dalje.)

Naenkrat sem zapazil v pesku odtise človeških stopinj, ki jih je bilo zelo jasno videti. Nikoli v življenju se nisem še tako prestrašil.

Postojim in poslušam okoli sebe — ničesar ni bilo čuti. Tečem na bližnji griček in pogledam naokrog. Nikjer žive duše. Pomislil sem, če se nisem varal in se mi je morda samo zdelo, da so bile to stopinje. Vrnil sem se do obale in sem zopet gledal. Stopinje so bile: lepo so se poznali prsti in peta. Stopinje so bile vrh tega manjše od mojih. V največjem strahu sem stekel v svojo trdnjavo ter sem se ves pot oziral, če kdo ne teče za menoj. Drevesa, grmičja in skale, ob katerih sem tekal, so se mi dozdevali kakor živa bitja, kakor človeške prikazni.

Brž sem bil preko ograje, kakor tisti, ki ga zasledujejo prav iz bližine. Vso noč nisem mogel zaspati niti za trenutek. Kaj sem vse premišljeval, da bi si pojasnil, čigave so mogle biti tiste stopinje! Mislim sem celo, da je morda prišel sam hudi duh, da bi me splasil. To misel sem opustil kot docela neumno. Nazadnje sem zaključil svoje premišljevanje tako, da so bili najbrž divjaki s kakega bližnjega otoka, katerih je bilo več v daljavi videti, kakor neka nejasna temna črta. Verjetno je bilo, da je kak protivni veter zagnal njihove čolne semkaj in ko so divjaki videli, da je otok prazen, so zopet odšli, ker niso hoteli tu ostati. Radi tega jih morda tudi nisem videl.

Strah me je bilo, da ne bi našli mojega čolna, ki sem si ga bil iztesal, kakor delajo to tudi divjaki, iz debelega drevesnega debla in ki sem ga spravljal ob obali. Pričakoval sem, da pride veliko število divjakov in da me napadejo. Če bi jim tudi utekel, tedaj bi mi uničili moje polje in ugrabili mojo čredo. Moral bi gladu umreti.

Tako je prešlo nekoliko mesecev v neprestanem strahu. Nazadnje sem se vendar začel polagoma umirjevati in ni me bilo več toliko strah. Tolažil sem se, da so to vendar bile moje stopinje, ker sem imel navado, da sem šel bos do čolna, pa sem gotovo pozabil, kdaj sem bil tam.

Radi varnosti pa sem si kljub temu izbral na raznih krajih otoka nekoliko mest, ki sem jih s koli zagrabil. Po ograji sem nasadil razne trave in druge rastline, da se ne bi videlo človeško delo. V vsako tako skrivališče sem skril nekoliko koz, da bi imel kaj jesti, če bi moral zbežati iz svojega prvotnega bivališča.

Nekega dne sem stal na gričku in sem posmatral morje. Zdelo se mi je, da vidim v daljavi neko črno točko, pa nisem mogel natančno spoznati, ali je čoln ali kaj drugega. Spustil sem se z grička na drugi strani in stopil v kraj otoka, v katerega še nisem bil prišel nikoli. Kar sem tu videl, me je tako navdalo z grozo, da sem stal

kakor iz kamna. Zemlja okoli mene je bila pokrita z lobanjami, rokami, nogami in drugimi človeškimi kostmi. Videl sem kraj, kjer je bil gorel ogenj, okoli pa je bila nekaka klop iz zem-

lje, kjer so najbrž sedeli divjaki, ko so jedli človeško meso.

Gledajoč vse to, sem se tako zgrozil, da bi bil kmalu padel v nezavest. Ko sem se malo zbral, sem zbežal, bolj ko sem mogel, od tega groznega kraja. Zahvalil sem Boga, da sem po brodolomu prvič stopil na tak kraj otoka, kamor te zveri v človeški podobi sploh niso bile vajene priti.

Vse leto mi je poteklo v strahu. Nisem si upal sekati drva v gozdu, še manj pa streljati, boječ se, da me divjaki ne bi čuli, ko so prihajali na otok. Najbolj me je bilo strah, ko sem si moral zakuriti, ker se vidi dim iz velike daljave in bi me mogel izdati. Zato si nisem hotel kuriti v trdnjavi. Hodil sem radi tega v najbolj gosto šumo. Nazadnje sem si napravil iz drv oglje in z njegovo pomočjo sem si potem kuhal hrano. Oglje je dajalo dovolj toplote brez dima.

VI

Kaj je bilo v požemski jami.

Ko sem nekoč hodil po gozdu, sem zapazil v pečini votlino, ki je bila vsa z bršljanom zarasla. Odgrnil sem vejevje in sem našel vhod v jamo. Stopil sem par korakov dalje, tipajoč v temi po stenah, ali naenkrat sem se prestrašil in skočil čim hitreje nazaj. Kaj je bilo? Videl sem v temi dvoje velikih, svetlih oči, ki so se svetile kakor zvezde. Mislim sem si: ali je to človek ali hudi duh. Nazadnje sem se ohrabil, pa sem si rekel: »Neumno je misliti, da so tod hudi duhovi, pa niti človek ne more biti, ko vseh 23 let nisem videl niti enega.« Vzel sem z ognja tlečo tresko in sem zopet šel v jamo. Ali napravil sem dva, tri korake in zopet me je prevzel strah. Čul sem globok vzdihljaj in neko godrnjanje, kakor da bi kdo izgovarjal nerazumljive besede. Nato zopet vzdih. Postal sem nekoliko. Vse telo mi je pokrnil mrzel znoj. Kapo sem bil pustil zunaj in zato sem čutil, kako se mi ježijo lasje. Pa s silno voljo sem premagal v sebi strah in sem stopil naprej, držeč tresko nad glavo. Kaj sem videl? Starega ogromnega kozla, ki je ležal na zemlji. Najbližje se je zatekel sem, da bi tu v miru poginil.

(Dalje sledi.)

Skoro 50 tisoč milj je prehodil.

V glavno mesto Sibirije, Novosibirsk, je prispel te dni ruski kmet Koljakov, ki se je napotil peš po vsej Rusiji. Koljakov je že šest in pol let na poti. Velikansko pešpot je začel 4. marca 1926 v Vladivostoku in je prepotoval doslej vso istočno Sibirijo, osrednjo Rusijo, Kavkaz, Uzbekistan in Kazakstan. Sedaj se vrača Koljakov že nazaj domov in je doslej prehodil 47 tisoč milj peš. Če bi napravil Koljakov to pot v ravni črti, potem bi prišel en in polkrat okrog celega sveta. Njegova pot je tako dolga, kakor ena šestlina razdalje od zemlje do lune. — Bogve, koliko parov čevljev je raztrgal pri tem?

Izumitelj plinske maske.

Francoski kirurg in zrakoplovec J. Francois de Rozier je bil prvi, ki je izumil masko zoper pline.

Rozier se je bavil zelo vneto s fizikalnimi in kemičnimi deli in je bil tudi prvi, ki se je z balonom lastne konstrukcije dne 2. novembra 1783 dvignil v zrak. Dve leti pozneje se je na drugem zračnem potovanju smrtno ponesrečil. Kratko pred tem zadnjim poletom je predložil pariški akademiji znanosti pripravo, ki jo je imenoval respirator in s katero bi bilo mogoče stopati in delati v prostorih, napolnjenih s strupenimi plini. Iz priložene ga opisa je razvidno, da je bil ta respirator majhna, pločevinasta škatla, ki jo je nosilec imel na hrbtu in je bila napolnjena s čistim zrakom. Iz tega rezervoarja je vodila cev iz gumirane svile do nosa in medenazavojica v notranjosti ji je dajala trdno obliko. Nosilec je vdihaval zrak iz rezervoarja v nos, izdihoval pa je prosto skozi usta. Rozier je to pripravo — predhodnico plinske maske — sam preizkusil v vodnjakih.